

Xəstəlik sinifi (XBT-10)	I - Qan dövranı sisteminin xəstəlikləri
---------------------------------	--

İlkin versiyanın tərtibatçı (İSİM)	Abasova İ.
---	-------------------

XBT-10 rubrikası	Xəstəliklər
I08.8	Digər çoxsaylı qapaq xəstəlikləri
I08.3	Mitral, aorta və trikuspid qapaqların birləşmiş zədələnmələri
I09.8	Digər təyin olunmuş revmatik ürək xəstəlikləri
I25.5	İşemik kardiomiopatiya
I34.0	Mitral (klapan) çatışmazlığı
I42.0	Genişlənmiş kardiomiopatiya
I42.1.	Obstruktiv hipertrofik kardiomiopatiya
I42.2.	Digər hipertrofik kardiomiopatiya
I42.5.	Digər məhdudlaşdırıcı kardiomiopatiya
I42.6.	Alkoqol kardiomiopatiyası
I42.7.	Dərman maddələri və digər xarici amillərin təsirindən əmələ gələn kardiomiopatiya
I42.8.	Digər kardiomiopatiyalar
I42.9	Kardiomiopatiya, dəqiqləşdirilməmiş
I05.2	Çatışmazlığı olan mitral stenoz
I05.1	Revmatik mitral qapaq çatışmazlığı
O99.4	Hamiləliyi, doğuşu və doğuşu çətinləşdirən qan dövranı sistemi xəstəlikləri
Q20-Q28	Qan dövranı sisteminin anadangəlmə anomaliyaları
I33.0	Kəskin və yarımkəskin infeksiyon endokardit
I09.1	Revmatik endokardial xəstəliklər, qapaq təyin olunmamış
I09.0	Revmatik miokardit
I50	Ürək çatışmazlığı
I08.0	Mitral və aorta qapaqlarının birləşmiş zədələnməsi
I08.2	Aorta və trikuspid qapaqların birləşmiş zədələnməsi
I08.1	Mitral və trikuspid qapaqların birləşmiş zədələnməsi

Müalicə

Mitral çatışmazlığı olan hamilə qadınların müalicəsi

Əsas dərmanların siyahısı (100% istifadə ehtimalı ilə):

D/v doza	Em bri o- nal dö vr (12 həf təy ədə k)	Döl dövrü (13- cü həf- tədən)	Doğuş- dan sonra dövr	L a k - t a si - y a	FDA kate- qoriyası	Qeyd	S D
Angiotensin çevirici ferment inhibitorları:							
Kaptopril (<i>Captopril</i>) ilkin doza 6,25-12,5 mq 3 d/g; hədəf doza 25-50 mq 3d/g							
Enalapril ilkin doza 1,25-2,5 mq 2 d/g; hədəf doza 10 mq 2 d/g	T	G/d	G/d	2	D	Əks göstərişlər. böyrək və ya boru displaziyası, oliqohidram-nioz, bətn daxili inkişafın ləngi-məsi, kəllə ossifikasiyasının pozulması, ağciyər hipoplaziyası, iri oynaqların kontrakturaları, anemiya, dölün antenatal ölümü.	
Ramipril ilkin doza 1,25-2,5 mq 2 d/g; hədəf doza 5 mq 2 d/g							
Lisinopril ilkin doza 2,5-5 mq gündə, hədəf doza gündə 25-40 mq							
Angiotensin II reseptor blokatorları							
Kandesartan: (<i>Candesartan</i>) ilkin doza 2 mq gündə, hədəf – 32 mq gündə	T	G/d	G/d	T	T	Əks göstərişlər: böyrək/boru displaziyası, oliqohidramnioz, bətn daxili inkişafın ləngiməsi, kəllənin sümükləşməsinin pozulması, ağciyər hipoplaziyası, iri oynaqların kontrakturaları, anemiya, dölün	
Valsartan: ilkin doza 40 mq 2 d/g; hədəf doza 160 mq 2 d/g							

						antenatal ölümü	
Üstünlüklə damarlara təsir edən selektiv kalsium kanal blokatorları.							
Dihidropiridin törəmələri							
Amlodipinin ilkin dozası 2,5-5 mq x 1 dəfə gündə, hədəf doza 10 mq x 1 dəfə gündə	T	T	T	Məlumat yoxdur	C		C
İlgək diuretiklər							
Furosemid venadaxili və ya daxilə, doza qlomerulyar filtrasiya sürətinə əsaslanmalıdır.	2	2	2		C	Oliqohidramnios. Qadınlarda adekvat tədqiqatlar aparılmamışdır. Yalnız fayda riskdən çox olduqda istifadə edilməlidir. Dölün böyüməsi monitorinqi tövsiyə olunur.	C

Əlavə d/v siyahısı (istifadə ehtimalı 100%-dən az):

D/V, doza	Embrional dövr (12 həftəyədək) Angiotensin çevirici ferment inhibitorları:	Döl dövrü (13-cü həftədən)	Doğuş-dan sonra dövr	Laktasiya	FDA kateqoriyası	Qeyd	S D
Angiotensin II reseptor antaqonisti, neprilizin inhibitoru							
Sakubitril/Valsartan 1B (Sacubitril/Valsartanum)	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	–	Əks göstəriş: dölə zərər verə bilər; sakubitril: qadınlarda adekvat tədqiqatlar aparılmamışdır	
Ürək xəstəliklərinin müalicəsində istifadə olunan periferik vazodilatatorlar							
İzosorbid dinitrat ilkin doza 20 mq x 3 d/g, hədəf doza 40 mq 3 d/g	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	B	İnsanlarda: bradikardiya. Heyvan tədqiqatları: dovşanlarda 70 mq/kq dozadan asılı olaraq embriotoksi kliyinin artması	C

Nitrogliserin , 5-15 mq/saat, v/d, təsirin başlanması 5-10 dəqiqə, müddəti 4 saata qədər					C		
Tiazid diuretiklər							
Hidroxlortiazid (Hydrochlorothiazide) sutkada 6,5 mq-dan 25 mq-a qədər	2	2	2	2		Oliqohidramnion dölcift qanaxının pozulması, sarılıq, elektrolit balansının pozulması və trombositopeniya kimi döl və neonatal təsirlər	C
Aldosteron antaqonisti							
Spirolakton (Spironolactone) başlanğıc doza 12,5 mq gündə; hədəf doza 25-50 mq gündə	2	2	2	2	B	Antiadrogenik təsirlər, yarıq damaq (birinci trimestr). Qadınlarda adekvat tədqiqatlar aparılmamışdır	
Eplerenon (EPLERENONE) başlanğıc doza 12,5 mq gündə, hədəf doza 25-50 mq gündə							
Beta-adrenoblokatorlar							
Karvedilol (Carvedilol) ilkin doza 3.125 mq x 2 d/g; hədəf doza 6.25 mq x 2 d/g	1/2	1/2	1/2	1/2	C	Adekvat tədqiqatlar yox idi. Döldə bradikardiya və hipoqlikemiya	C
Metoprolol (Metoprolol) 25-100 mq							
Bisoprolol (Bisoprolol) ilkin doza 0,625 mq x 1 d/g; hədəf doza 1,25 mq /g							

Atenolol (Atenolol) 12,5-25 mq 1 və ya 2 d/g daxilə					D	Hipospadia (birinci trimestr), inkişaf qüsurları, az çəki, döldə bradikardiy a və hipoqlikemi ya (ikinci və üçüncü trimestr)	
Ürək xəstəliklərinin müalicəsi üçün digər dərmanlar							
İvabradin (IVABRADINE)	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	–	Qadınlarda adekvat tədqiqatlar aparılmamışdır. Əks göstərişdir.	
Ürək qlikozidləri							
Digoksin (Digoxin) ilkin doza 0,625 mq gündə; hədəf doza 0,125 mq gündə daxilə və ya kəskin ürək çatışmazlığında 0,125 mq v/d bolus dozada	1	1	1	1	C	Qan zərdabında qatılığı təhlükəsizdir	C
Antikoagulyantlar							
Enoksaparin (Enoxaparin sodium) - hər 12 saatdan bir 100 BV / kq (1 mq/kq) d/a inyeksiya, d/a inyeksiyadan əvvəl 30 mq preparatın venadaxili v/d bolus dozası yeridilə bilər.	1	1	T	1	B	AMH: Uzunmüddətli istifadə: Osteoporoz və trombositopeniya, FH ilə müqayisədə daha az rast gəlinir,	B
Nadroparin (NADROPARIN CALCIUM) - v/d şırıqla (bolus) 86 BV/kq, sonra d/a 86 BV/kq hər 12 saatdan bir							

Heparin (Heparin) 800-1000 vahid/saat venadaxili						anada qanaxması nın artması	
Apiksaban (APIXABAN)	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Ex vivo tədqiq atlar a ciftdən keçir	Əhəmiyyətli miqdarda siçovullarda südə, əsasən başlanğıc maddə kimi ifraz edilir	–	Qadınlarda heç bir tədqiqat aparılmamışdır: tövsiyə edilmir. Heyvan Tədqiqatları : Heyvan tədqiqatları nda birbaşa/dolayı reproduktiv toksiklik, döl və ya gəmirici anomalıyaları yoxdur, dişi gəmiricilərə qanaxmanın artması müşahidə edilir.	
Dabiqatran (DABIGATRAN ETEXILATE)	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur		Məlumat yoxdur	–	Qadınlarda heç bir tədqiqat aparılmamışdır	
Fondaparinuks natrium (FONDAPARINUX SODIUM)	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Bəli	Bəli	–	Qadınlarda adekvat tədqiqatlar aparılmamışdır. Yalnız fayda riskdən çox olduqda istifadə edilir	
Vitamin K antaqonisti							
Varfarin (Warfarin) ilkin doza 2,5 mq gündə ilk 5-7 gün ərzində BNN (INR) nəzarəti ilə hər gün və ya BNN (INR) sabitləşdikdən	T	T	G/d	2	D	Kumarin embriyopatiyası, qanaxma	C

sonra (2,0-3,0) <i>günaşırı</i>							
Prolaktin ifrazının inhibitorları							
Bromokriptin (Bromcriptin) 2,5 mq x 2 d/g (2 həftə), sonra 2,5 mq 1d/g (4 həftə).	2	T	T	T/O			C
Kalsium kanallarının blokatorları							
Nifedipin, (Nifedipine) 10-30 mq oral, lazım olduqda 45 dəqiqə ərzində təkrarlanır, təsirin başlanğıcı 5-10 dəqiqə, davamiyyət müddəti 30-45 dəqiqə	2	1	1	1	C		C
Верапамил (Verapamil)						Yaxşı keçirilir (məhdud təcrübə)	C
Diltiazem (Diltiazem)	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	1	1	C	Teratogen təsiri mümkündür	C
Adrenergetiklər və dopaminomimetiklər							
Dopamin (Dopamine) 3-5 mkq / kq / dəq	T	T	T	T	C		
Dobutamin (Dobutamin) 2-20 mkq/kq/dəq	T	T	T	Məlumat yoxdur	B		
Noradrenalin (Noradrenaline) 0,02-0,5 mkq/kq/dəq	T	T	T	Məlumat yoxdur			
Digər kardiotonik dərmanlar							
Levosimendan 0,05-0,2 mkq/kq/dəq	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	Məlumat yoxdur	T	-	Adekvat tədqiqatlar aparılmayıb	
III sinif antiaritmik dərmanlar							
Amiodaron (Amiodarone) 150 mq v/d bolus dozada 10 dəqiqə ərzində, sonra 6 saat ərzində 1 mq/kq/saat, sonra perfusor vasitəsilə 18 saat ərzində v/d 0,5 mq/kq/sutkada.	G/d	G/d	G/d	G/d	D	Hipotiroidizm, hipertiroidizm, ur, bradikardiya, bətdaxili inkişafın ləngiməsi, vaxtından əvvəl doğuş	C
Antixolinergiklər (Anticholinergics)							

Atropin sulfat <i>(Atropine sulfate)</i> 1 ml 0,1% məhlul d/a	1/O	1/O	1/O	1/O	B		C
Antitrombik agentlər, trombositlərin aqreqasiya inhibitorları							
Asetilsalisil turşusu <i>(Acetylsalicylic acid)</i> 75-100 mq x 1həb daxilə	2/O	T/O	T/O	2/O	B		B
Opioidlər							
Morfin (Morphine) 4-8 mq	2	2	T	2	C		C
<p>1– ilk seçim dərman vasitəsi (d/v) – ümumiyyətlə, dərman yaxşı tolere edilir, buna baxmayaraq, həmişə onun istifadəsi üçün göstəriş lazımdır.</p> <p>2 – ikinci seçim d/v - daha çox araşdırılmış dərmanların təsirsiz olduğu hallarda istifadə olunur.</p> <p>O – tək epizodik istifadə mümkündür.</p> <p>T – potensial teratogen və ya toksik d/v - bu dərmanın istifadəsi yalnız mütləq göstəriş olduqda mümkündür. Hamiləlik dövründə istifadə edilərsə, spesifik prenatal diaqnoz aparılmalıdır.</p> <p>G/d – potensial embryo- və ya fetotoksik təsirlər, laktasiya dövründə mümkün dözümsüzlük səbəbindən istifadə üçün göstəriş deyil. Hamiləlik dövründə istifadə edilərsə, spesifik prenatal diaqnoz aparılmalıdır.</p> <p>D – Hamilələrdə aparılan tədqiqatlar döl üçün riski göstərdi, lakin terapiyanın faydaları mümkün risklərdən üstün ola bilər.</p>							

Ədəbiyyat:

Ведение беременных с митральной недостаточностью. Клинические протоколы МЗ РК - 2019 (Казахстан) Available from:

<https://ref.az/x2LW7S>